

i det andet Ting, og jeg skal kort nævne disse Forandringer. Det hedder i Lovforslagets § 2, at ved „Landarbejder“ forstås enhver, der væsentlig ernærer sig ved at udføre almindeligt Landbrugsarbejde, og hertil har Landstinget føjet „herunder Havebrugsarbejde“. Havebrugsarbejdere ville herefter være ligestillede med almindelige Landbrugsarbejdere. Der er ganske vist ingen Tvivl om, at efter den Ændring, Lovforslagets § 2 havde faaet her i Folketinget, idet dennes Slutning var kommen til at lyde paa, at Landhaandværkere, Teglværksarbejdere og lignende, der delvis ernære sig ved almindeligt Landbrugsarbejde, ogsaa faldt ind under denne Lov, vilde ligeledes Havebrugsarbejdere være komne ind under den, naar de delvis ernære sig ved almindeligt Landbrugsarbejde. Nu er det imidlertid fastslaaet, at Havebrugsarbejdere fuldt ud stilles paa samme Maade som Landarbejdere. Jeg tror, at adskillige ville anse dette for en virkelig Forbedring, og jeg er ogsaa tilbøjelig til at tro, at det er det. Vi give jo paa Finansloven Bidrag til Uddannelse af unge, uformuende Personer til Oplæring i økonomisk Havebrug, og det er saaledes ret naturligt, at vi ogsaa give dem Lejlighed til at gøre den Uddannelse, de der faa, saa frugtbringende som muligt.

Landstinget har vedtaget den Bestemmelse, at overalt, hvor Ordet „Sogneraadet“ var nævnt i Forslaget, er dette blevet ombyttet med Ordet „Kommunalraadet“. Dette maa ogsaa siges at være ganske naturligt, efter at Købstædernes Markjorder ere indtagne under Lovens Omraade, da det i visse Tilfælde vil være nødvendigt at indhente Erklæring hos Købstædernes Kommunalbestyrelser.

Dernæst har man gjort en lille Forandring med Hensyn til den Erklæring, som af Sogneraadet skal gives den vedkommende Andrager, idet Bestemmelsen derom er flyttet fra § 7 til § 3. Det bliver derved tydeligere, at den nævnte Erklæring skal gives Andrageren fra Kommunalbestyrelsen i hans Opholdskommune.

I § 4 er der foretaget en Tilføjelse, hvorefter der ikke kan oprettes Jordbrug paa mere end 12 Tdr. Land, undtagen Landbrugsministeren giver sit Samtykke. Jeg antager, at man derved har ønsket at give et Vink i Retning af, at man ikke alt for letsindigt bør gaa til at oprette større Jordbrug paa mindre gode Jorder, og der er heller ingen Tvivl om, at det baade ligger i Statens og i Landarbejderens egen Interesse, at man gaar meget

forsigtigt til Værks paa dette Punkt. Heller ikke den Ændring kan der altsaa være noget at indvende imod.

I § 11. er der foretaget et Par Ændringer i Landstinget. For det første har man strøget Bestemmelsen om, at Kreditforeningerne af Statskassen holdes skadeløse for det Tab, som fremkommer ved, at Obligationerne afhændes til lavere Kurser end deres Paalydende, idet man gaar ud fra, at der ikke kunde være Tale om noget Tab for Kreditforeningerne, men vel om en Difference, som maatte dækkes af Statskassen. Denne Ændring har altsaa i Virkeligheden ingen reel Betydning. Noget andet er det med den anden Ændring i § 11. Den tidligere Bestemmelse, hvorved Finansministeren bemyndigedes til at tilvejebringe en vis Del af de Beløb, der kunne udlaanes, gennem de bestaaende Kreditforeninger, er nu forandret til et Paabud om, at Finansministeren skal tilvejebringe dette Beløb gennem de bestaaende Husmandskreditforeninger. Vi havde tænkt os Muligheden af, at det kunde undgaas at benytte Kreditforeningerne. Efter denne Ændring synes der ikke at være nogen anden Vej at gaa, men der maa da foretages Ændringer i disse Kreditforeningers Statutter og Ændringer i Lov 28. Maj 1880, som vedrører de to nævnte Kreditforeninger. Da der nu efter det her foreliggende Lovforslag ikke vil blive udbetalt Laanebeløb før efter 1. April 1905, vil der jo ogsaa kunne blive Tid til allerede i næste Rigsdagssamling at faa de fornødne Lovændringer vedtagne, hvis da ikke Regering og Rigsdag mulig til den Tid skulde finde det hensigtsmæssigere at gaa andre Veje end her er fastsat. Det kunde f. Eks. tænkes, at vi til den Tid havde tilstrækkeligt mange Penge i Statskassen, saa vi kunde undgaa at tage Penge gennem Kreditforeningerne. Dette er naturligvis et rent finansielt Spørgsmaal, som man maa antage, at den højtærede Finansminister vil løse paa tilfredsstillende Maade. Det er i hvert Tilfælde ikke noget, som paa nogen Maade vedrører Laantagerne eller har nogen Indflydelse paa de Begunstigelses, som indrømmes dem ved denne Lov.

Endelig skal jeg omtale den væsentligste af de Ændringer, som Landstinget har foretaget. Det hed i den tidligere Lov og ogsaa i det Lovforslag, som blev forelagt af den højtærede Landbrugsminister, i § 3, at en af Betingelserne for at faa et Andragende bevilget var, at vedkommende godtgjorde at være raadig over ^{1/10}